

Škola 3. tisíciletí očima studentů a pedagogů na soukromé obchodní akademii

Mgr. et Mgr. Alena Géblová

Bakalářská práce
2009



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Mgr. et Mgr. Alena GÉBLOVÁ**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů pro SŠ**

Téma práce: **Škola 3. tisíciletí očima studentů a pedagogů na soukromé obchodní akademii**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretických východisek pro praktickou část práce

Provedení zpracování praktické části - kvalitativní výzkum

Zpracování a vyhodnocení výsledků

Přijetí odpovídajících závěrů

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Pelikán, J., "Pomáhat být. Otevřené otázky teorie provázející výchovy", dotisk, vydala Univerzita Karlova v Praze, vydavatelství Karolinum, Praha 2007, ISBN 978-80-246-0345-2

Pelikán, J., "Hledání těžiště výchovy", první dotisk prvního vydání, vydala Univerzita Karlova v Praze, vydavatelství Karolinu, Praha 2007, ISBN 978-80-246-1265-2

Maňák, J., Švec, V., "Výukové metody", vydalo Paido, edice pedagogické literatury, Brno 2003, ISBN 80-7315-039-5

Masaryk, T. G., "O škole a vzdělání", první vydání, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1990, ISBN 80-04-25554-X

Horká, H., Hrdličková, A., "Výchova pro 21. století, koncepce globální výchovy v podmínkách české školy", vydalo Paido, Brno 1998, ISBN 80-85-931-540

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Šalenová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

12. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 12. února 2009

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan



L.S.

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 11.5.2009


.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Učitelé mají problém dnes žáky zaujmout. Jejich vyučovací styl neodpovídá potřebám jejich studentů, kteří umějí cizí jazyky a na rozdíl od svých kantorů umějí zacházet s informačními technologiemi. Rodina přestává plnit výchovnou funkci. Učitele se cítí být ve školách ohroženi, často se stávají terčem šikany ze strany žáků. Prohlubuje se krize ve vzdělávacím systému. Akční výzkum v soukromé obchodní akademii to potvrzuje.

Klíčová slova: krize vzdělávacího systému, liberální výchova, role učitele v postmoderní době, akční výzkum, akční plán, informační technologie ve výuce, interaktivní tabule, tvorba školního vzdělávacího programu.

ABSTRACT

Teachers have currently problem to hold students' attention. Their teaching style does not respond to their students' needs – students know foreign languages and unlike lots of their teachers they are able to use information technologies. The family fails to fulfil its educative function. Teacher feel threaten at schools, they often become the target of students' bullying. The crisis in the educational system is getting deeper. This has been confirmed by my action research at a private business academy.

Keywords: educational system crisis, liberal education, the role of teacher in postmodern time, action research, action plan, information technologies in the curriculum, interactive board, school educational plan creating.

Motto:

Jen bych rád věděl, jaké procento alkoholiků je mezi učiteli na odborných školách... nejlogičtější po tom všem je každé pátek jít a vožrat se.

Evan Hunter: Džungle před tabulí

Odvaha je počátkem činů, osud je však pánem konců.

Demokritos

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí této bakalářské práce Mgr. Evě Šalenové, která mi pomáhala ve svém volném čase, povzbuzovala mě v učitelské kariéře a diskutovala se mnou o úskalích učitelské profese. Našla jsem v ní blízkého a chápavého člověka, který se vyzná v lidské duši, zmítané neustálými pochybami o fungování současného světa.

Moje poděkování patří i mé rodině, která moji touhu po sebevzdělávání vždy respektovala.

Alena Géblová

OBSAH

OBSAH	8
ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VLIV ZMĚN VE SPOLEČNOSTI NA VÝCHOVU	12
1.1 NA VINĚ JE GLOBALIZACE	12
1.2 MEDIÁLNÍ POKŘIVENÍ	13
1.3 OPORA V SOCIÁLNÍ SKUPINĚ	14
1.4 MÁMY BEZ PRSTÝNKU	15
1.5 DŮSLEDKY ZMĚN VE SPOLEČNOSTI	15
2 ROLE ŠKOLY PŘI INDIVIDUALIZACI	18
2.1 HODNOCENÍ STUDENTŮ	18
2.2 ŠKOLNÍ ZDATNOST	19
2.3 VLIV ŠKOLY NA SEBEREFLEXI ŽÁKA	20
2.4 VYUČOVACÍ STYLY	22
II. PRAKTICKÁ ČÁST	24
1 AKČNÍ VÝZKUM	25
1.1 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU	25
1.2 IDENTIFIKACE PROBLÉMOVÉ OTÁZKY	27
1.3 SBĚR DAT	28
1.3.1 ANALÝZA PŘÍSPĚVKŮ ŽÁKŮ	29
1.3.2 ANALÝZA NÁZORŮ VYUČUJÍCÍCH	30
1.4 AKČNÍ PLÁN	31
2 CO AKČNÍ VÝZKUM UKÁZAL - VYHODNOCENÍ	32
2.1 DALŠÍ NUTNÉ KROKY	32
2.2 SHRUTÍ	33
ZÁVĚR	34
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	36
SEZNAM PŘÍLOH	37

ÚVOD

V době, kdy jsem se zamýšlela nad tématem své bakalářské práce, jsem právě s učitelskou praxí začínala. Na soukromé obchodní akademii jsem začala učit ekonomiku v prvních až čtvrtých ročnících a v maturitních ročnících pak ekonomické teorie. Předtím jsem pracovala deset let jako ekonomická redaktorka v různých tištěných titulech, takže ekonomice jsem dobře rozuměla. Prvního září jsem do školní budovy vcházela s pocitem, že mě nemůže nic překvapit. Jaké však bylo moje zděšení, když jsem zjistila, že znalosti jsou jenom pouhým zlomkem toho, co by měl současný vyučující ovládat. Vzory oblíbených pedagogů z mého mládí rozhodně neodpovídaly představám ideálního učitele žáků soukromé obchodní akademie, na kterou jsem nastoupila.

Začala jsem tedy pátrat po tom, co se vlastně ve školství za poslední dobu změnilo. Z novinářské praxe jsem pochopila, jaký dopad měly na společnost ekonomické a politické změny po roce 1990. Generace dětí, kterou jsem začala učit ekonomickým zákonům, vyrostla již v tržním hospodářství. Jejich rodiče jsou často úspěšnými podnikateli. Sami studenti už navštívili mnoho zemí. Někteří z nich jsou výborně jazykově vybaveni, pracovat na počítači je pro ně snadné, neboť vyrostli s „myší v ruce“ a palcem na mobilní klávesnici.

Co mohu tyto děti naučit? Co umím, co oni neumí, jaké jsou jejich představy o školství ve 3. tisíciletí? Kladla jsem si často tyto otázky. I když jsou mé děti ve věku mých žáků, čerpat z jejich školních zkušeností jsem mohla jen minimálně. Co bylo dovoleno na soukromé škole, si na státních gymnáziích ony dovolit nemohly.

V době největšího tápání jsem narazila v nakladatelství Univerzity Karlovy Karolinum na dvě publikace Jiřího Pelikána. Ta první – „Pomáhat být, otevřené otázky teorie provázející výchovy“ mi pomohla pochopit, s jakými úkoly se potýká výchova v postmoderní době. Ta druhá – „Hledání těžiště výchovy“ mi zase odhalila tajemství ve vývoji žáků, příčiny jejich chování, jejich základní osobnostní postoje a charakterové vlastnosti.

V teoretické části své bakalářské práce čerpám z této odborné literatury a myšlenky profesionálního pedagoga a dalších vědců konfrontuji se svými vlastními postoji.

Empirickou část jsem opřela o vlastní realizovaný výzkum ve formě akčního výzkumu. V závěru své bakalářské práce shrnuji pohled pedagogů a studentů soukromé obchodní

akademie na školu 3. tisíciletí. Snažila jsem se přitom najít odpověď na otázku, v čem se jejich názory na školu liší a co mají společného.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VLIV ZMĚN VE SPOLEČNOSTI NA VÝCHOVU

Poslední dobou si odborníci i široká veřejnost klade řadu otázek spojených s výchovou dětí a mládeže. Staré výchovné metody postrádají na účinnosti, nové narážejí na blok ze strany vyučujících, kteří nestačí držet krok s „informačně nabuzenou“ mládeží. Bez celkového pochopení vývoje společnosti bude zřejmě velmi těžké se s touto pro nás novou situací vyrovnat. Jaká tedy je současná česká společnost a co očekává od svých pedagogů?

Každá doba je svým způsobem nová a každá si klade stejné otázky. Již na přelomu 19. a 20. století významný český filozof a politik T. G. Masaryk ve své studii *„Některé problémy pedagogické a didaktické“* (1990, str. 47) napsal: „V nové době skepse proti školskému vychovávaní formuluje se často již přesněji. Život, jak se praví, vychovává, ale škola ne vychovává. V tom smyslu se proti sobě staví škola a život... Škola je nedostatečná, zejména její vychovávací a vyučovací metoda.“ Již před sto lety tento významný muž pochopil, čemu je třeba se ve školách naučit. „Každé vyučování – a to platí pro vyučování od prvního dne ve škole obecné – nemá jen dávat vědomosti, nýbrž i naučit metodě.“ (Masaryk, 1990, str. 79) A své poznání shrnuje, že naučit myslet je nejlepší příprava pro život.

1.1 Na vině je globalizace

Globalizace strhla národní hranice a to nejen v oblasti ekonomiky a politiky, ale i v oblasti kultury. Do globální výchovy stále více zasahují možnosti, které člověk získává díky pokroku v oblasti informačních technologií. Změna nastala i v oblasti výchovy člověka, i ta se totiž globalizuje.

„V Evropě, Americe, Japonsku i v zemích 3. světa se hovoří o krizi školy, která je charakterizována nízkou efektivností poskytovaného vzdělání (rozpor mezi tím, co a jak škola zprostředkovává a skutečnými výsledky mezi učivem a potřebami života), strachem, nudou a nezájmem většiny dětí k institucionalizované školní výchově,“ poznamenávají autorky Hana Horká a Alena Hrdličková ve své publikaci *„Výchova pro 21. století“* (1998, str. 11). Přitom si kladou otázku jako jiní osvícení pedagogové, kdo má rozhodnout o tom, co lidé k životu skutečně potřebují. Skepse vůči tradičnímu pedagogickému pojmu vzdělávání zpochybňuje dosavadní vzdělávací obsahy, neboť studenty dnes zajímá, jak to, co se učí, v reálném životě prodají. Vědění nabývá stále více zbožní povahy a stává se nástrojem mocenské převahy.

Svět dnes zažívá ekonomickou globální krizi. Totéž prodělává vzdělávací systém, i když hloubka, dosah a příčiny jsou rozdílné. Bude nutné přehodnotit celý výchovný systém, který je bohatým zdrojem rozvoje lidských zdrojů nutných k oživení celosvětové ekonomiky. Proto je nutné podle autorek cenné publikace překonat zbyrokratizovanou formu státního a komunálního vzdělávání.

Římský klub, nepolitická organizace složená z nezávislých osobností, která vznikla v roce 1968 s cílem studovat otázky budoucího vývoje lidstva a upozorňovat na problémy s tím spojené, je podle Hany Horké a Aleny Hrdličkové (1998) jednou z platforem, na které se diskutuje v souvislosti s procesem výchovy člověka. Studie Římského klubu, kterou autorky citují, uvádí, že současný výchovný systém je deformován ve třech hlavních směrech: v rozsahu znalostí, v jejich zastaralosti a nevhodnosti, a to ve vztahu ke všem věkovým skupinám. Klasický výchovný systém zanedbává umění komunikace s ostatními, pomoc při adaptaci, přípravu na přijímání změn, získávání souhrnného pohledu na svět a také výchovu k pohotovému řešení problému.

1.2 Mediální pokřivení

Vyspělá západní civilizace prosadila trend k vytvoření výkonné společnosti. Jiří Pelikán je autorem studie „*Hledání těžiště výchovy*“. Pelikán (2007, str. 16) se zamýšlí nad tím, jak se chápání pojmu výkon přesunulo z oblasti sportu do života společnosti. „Stále méně je přihlíženo k tomu, za jakou cenu jej bylo dosaženo. Vlivem tohoto jevu se upřednostňuje vnější vnímání výkonu před duchovními a morálními hodnotami člověka, které nejsou na první pohled tak patrné. Ve svém důsledku to má i vliv na strukturaci společnosti na „úspěšné“ a „neúspěšné“, přičemž mírou úspěšnosti je často vnější ukazatel (postavení, materiální hodnoty apod.).“

Důvod globálních změn vidí Pelikán (2007, str. 17) v informační explozi: „Ta spočívá v obrovském nárůstu informací v jednotlivých oborech. Pod vlivem přílivu informací dochází z jedné strany k takovému stavu, že ani odborníci v úzké oblasti nestačí sledovat třeba i jen základní poznatky v oboru, a tak dochází k úzké specializaci a tvorbě nových disciplín. Z druhé strany ale se ukazuje potřeba integrace poznatků.“

Odborník poukazuje na rozpor, který přetrvává ve školní výuce (Pelikán, 2007, str. 17): „Roste kvantum poznatků v jednotlivých předmětech a ztrácí se globální pohled na realitu.“

Vliv médií má vliv nejenom na způsob komunikace mezi lidmi, ale také na vzory mladých lidí. Literární vzory z minulých desetiletí nahradily celebrity a to nejenom z národního regionu, ale z celého světa.

Pelikán (2007, str. 18) shledává tyto důvody: „Osobní lidské vzory (rodiče, blízcí lidé apod.) sice zůstávají, ale nacházejí se poněkud v jiném postavení než dříve. Spěch, vyvolaný i tendencemi k prosazení se v povolání, ve snaze uspět v konkurenci a podobně, zmenšuje prostor pro větší sblížení s rodinou a dalšími blízkými lidmi.“

Již T. G. Masaryk (1990, str. 51) poznamenal ve svém díle „*O škole a vzdělání*“, že moderní komunikace radikalizují ducha a proto „vliv žurnalistiky a četby je veliký“.

V poslední době se hodně mluví o nutnosti výuky komunikace a mediální výchovy. Ačkoliv společnost volá po brzkém zařazení tohoto předmětu do učebních osnov základních a středních škol, vůle, potřebné znalosti o tomto oboru a metodika na školách stále chybějí.

1.3 Opora v sociální skupině

Často jsem svědkem situace, kdy mé vlastní děti nevědí, co přesně chtějí. Když je však k něčemu vybídnu, jsou otrávené, že jim něco nařizují, ačkoliv já to dělám ve snaze jim pomoci najít pevnou zem pod nohama. Pelikán (2007) si myslí, že výchova by měla citlivě reagovat na příčiny změn v chování dětí, aby jim v případě potřeby pomohla se zorientovat v nových životních situacích.

Situačně-orientovaná výchova je podle názoru Pelikána (2007) novým trendem ve výchově. Proto se pedagogika musí tímto novým fenoménem více zabývat a zkoumat jej. Kde mladí lidé nacházejí vzory pro své chování? Již to nejsou široké rodiny, ale členství v mnoha sociálních skupinách. Jednou z nich může být přátelství ve virtuálním prostoru. V posledních měsících se mezi mládeží hodně rozmohlo vytváření vlastních stránek na tzv. Facebooku, jež získal i českou jazykovou mutaci. Sice s malinkým zpožděním, avšak přece se k nám dostal významný komunikační prvek, který nedávno ovládl celou Velkou Británii. Není divu, že pubescenti a adolescenti tráví na oblíbené internetové sociální síti nekočné hodiny, aby uctívali v řádech desítek, ba i stovek svých „přátel“ stejné modly, vzý-

vali stejné idoly, měli stejné vzory, což mnohdy přispívá ke ztrátě jejich autenticity a růstu konformity. Na druhou stranu tento jednotvárný život vede řadu jedinců k vyhledávání adrenalinových činností, které někdy ústí v kriminální jednání.

1.4 Mámy bez prstýnku

Celospolečenské klima se odráží i v zakládání rodin. V 80. letech minulého století bývalo zvykem, že se mladí lidé brali velmi brzy. To dnes již neplatí. Svobodné ženy a muži prodlužují dobu své nezávislosti. Pokud mají s někým vážný vztah, do uzavření manželství se nehrnou a to často ani v případech, že spolu mají potomka. Tímto modelem partnerského života jsme se pomalu přiblížili skandinávským zemím.

„Podle Národní zprávy o rodině patří navíc současná intenzita plodnosti na úrovni 1,18 na jednu ženu v roce 2003 k nejnižším na světě. Přitom ještě počátkem 90. let byl průměr 1,9 na ženu,“ dokládá Jiří Pelikán (2007, str. 27). Je však pravda, že od té doby, co začala rodit generace tzv. Husákových dětí, je patrné v tomto směru zlepšení. Počet dětí, které se rodí lidem narozených po roce 1970, stále stoupá.

Kromě rozdílné struktury rodinného života, je také patrný nový postoj k výchově dětí. Stále více se uplatňuje liberální výchova, která však někdy končí fiaskem. Pelikán (2007, str. 26) popisuje současnou situaci takto: „Základy rodinné výchovy mají jiný charakter, než tomu bylo dříve.“

V roce 2007 přišla na svět mimo manželství zhruba třetina dětí. Polovina z nich se narodila skutečně osamělým ženám, které ani nežijí s druhem. Je znepokojující, že podíl osamělých žen v posledním desetiletí stabilně stoupá. (Hamplová, 2008, str. 15)

1.5 Důsledky změn ve společnosti

Asociace pedagogů základního školství se pokusila koncem roku 2008 zmapovat chování dětí na prvním a druhém stupni základní školy. Výsledky šetření šokovaly odbornou i laickou veřejnost.

Jaroslav Štercl (2008, str. 8), předseda Asociace pedagogů základního školství, konstatoval: „Z tisíce učitelů a ředitelů základních škol, kteří na dotazníky odpovídali, si téměř devadesát procent myslí, že chování žáků se velmi zhoršilo...Nejvíce nás překvapilo to, že

děti jsou agresivní stejně jak na velkých městských školách, tak na těch malých venkovských. Neplatí tedy, že v menším počtu dětí a na školách spíše rodinného typu tyto problémy s chováním dětí nejsou.“ Podle předsedy je agresivita dětí spíše slovní. Děti učitelům nadávají, jsou k nim drzé. Když učitel nemá autoritu, pak se příliš nerozpakují po něm hodit při hodině i houbou nebo ovocem. Bohužel někdy se i stává, že se situace vyhrotila tak, že žák napadne svého učitele. Na vině agresivity dětí je podle pedagogů špatná a nedůsledná výchova v rodině, agresivní pořady v televizi, počítačové hry a také nedostatek mužů ve školství. Začínající učitelé, kteří ještě nemají s agresivními žáky zkušenosti, vůbec netuší, jak se k nim mají chovat, protože na pedagogických fakultách, kde se na výkon své profese připravovali, je na to nikdo neupozornil.

Pavel Říčan (2009, str. 10) poznamenává: „Nářek učitelů, že nemají na děti žádné páky, je naprosto oprávněný. Nikdo nedovede dobře říci, jak dál. Budeme si muset udělat přehled, jak se to dělá v jiných zemích, v Rakousku, Německu, ve Velké Británii. Tam je například možno dítě na několik dní vyloučit ze školy, a to i na základce. V některých zemích zase existují tělesné tresty, které – mimochodem – někdy podléhají různým regulím, může například udělit pouze ředitel, nebo se takto smějí trestat pouze chlapci, jinde je zapotřebí souhlas rodičů. Některé děti bohužel bez trestu nedokážou pochopit, že existuje nějaká mez.“

Podle Říčana (2009) je na vině naše kultura, neboť podkopávání autorit trvá v Čechách již tři sta let. Ve společnosti panují přehnané obavy z tělesných trestů a tak děti, které urážejí bezdůvodně učitele a ze špatné známky z chování si nic nedělají, vědí, že jim nakonec vše projde.

A jak se ke zhoršujícímu chování dětí staví školský management? Na státních školách ještě platí přísná pravidla, ale v soukromém školství převládla snaha vlichotit se studentům a jejich rodičům do přízně, což mívá často katastrofální důsledky na kvalitu školy. V této souvislosti si mi vybavuje situace, která na soukromé obchodní akademii nastala ještě za mého působení. Studenti jednoho z vyšších ročníků slovně a fyzicky napadli vyučujícího. Jelikož vedení školy v té době řešilo jiné hrubé porušení kázně, odsunulo řešení incidentu na další den. Na tento termín byl však pozván do školy Ladislav Špaček, český guru slušného chování. Neukázněná třída tedy strávila příjemné dopoledne s bývalým mluvčím exprezidenta Václava Havla, který jim vyprávěl o nutnosti umět nosit správnou kravatu ke správné košili, protože oni jsou budoucí elita národa. Svá tvrzení Špaček doložil vlastními zkušenostmi z praxe – podle něj jsou ve vedoucích funkcích ve firmách už jen mladí lidé,

protože se vyznají v informačních technologiích a ovládají cizí jazyky. Škoda, že vedení školy v tomto případě nevyužilo českou celebrity k tomu, aby adolescentům vysvětlila, jak se mají slušně chovat ve škole, ke svým vrstevníkům a učitelům.

S výchovou mládeže je to mnohdy složité. Charakter člověka se vychovat nedá. Příklady z minulosti to jen dokazují. Císař Nero byl vychováván uznávaným římským filosofem Senecou, a přesto se nestal ani filozofem a bohužel ani dobrým člověkem.

Zajímavé je, že již za doby života T. G. Masaryka (1990, str. 58) se ani škola nevyhnula emancipaci dítěte: „To je proces, který se šíří stále a stále od minulého věku. Je to součást tzv. emancipace ženské... Tak často slyšíme dnes stěžovat si rodiče do svých dětí, starší pokolení do mladšího, vůbec vidíme, že je boj starých a mladých. ... Vcelku tedy vidíme, že děti jsou samostatnější, rodiče jsou nuceni více je respektovat.“

Proč by společnost neměla děti respektovat? Sama jsem zastáncem ochrany dítěte a dodržování jeho práv ve společnosti, ale na druhou stranu se mi nelíbí šikana učitelů ze strany žáků a studentů. Nevychýlilo se společenské kyvadlo poněkud špatným směrem? Anebo je to jen zoufalé volání dětí o pomoc, že si neví rady se svobodou, která jim přináší i jisté utrpení nejistoty?

Masaryk (1990, str. 75) k této otázce vyjádřil svůj názor: „Vychovatel je stálým dozorcem, ani minuty nemá být dítě samo. Toto vychovávání je ohromně těžké, to je ta drobná pedagogická práce, vysilující pozornost vychovatelů, proto je jí tak málo u učitelů i u rodičů.“

2 ROLE ŠKOLY PŘI INDIVIDUALIZACI

Profesor pedagogiky Jiří Pelikán si myslí, že na naší škole chybí syntéza poznatků z celého studia. Předměty a jejich témata jsou podle jeho mínění jen souhrnem poznatků, které většinou nejsou integrovány do smysluplných celků, jež by umožnily přivést žáky k zamyšlení nad hlubšími souvislostmi. Pelikán (2007, str. 42) se zmiňuje i o reformě školství: „Bohužel ani rámcové vzdělávací programy zavedené novým školským zákonem, které pokročily v integraci učiva, vše zcela nevyřešily. Místo toho, aby došlo k postupné integraci učiva, předkládají rovnou projekty založené na jiném principu. A tak chybí systematické zpracování učiva v jednotlivých předmětech, které by bylo možno postupně dovést do obecnějšího chápání světa a místa člověka v něm.“

Jeho názor zcela koresponduje s mou zkušeností s tvorbou Školního vzdělávacího programu na soukromé obchodní akademii. Systematickou mravenčí práci nad předmětem Ekonomie nakonec rozbila vize „marketingového balíčku“, jak zatraktivnit školu více studijními obory ve stylu české pohádky „zabít jednou ranou sedm much“. A tak se celý ucelený komplex roztržil na cáry nesouvislých bloků, které sice splňovaly požadavek navazujících atraktivních oborů, nicméně pro studenty představovaly nesmírnou zátěž - ve druhém ročníku jen malá část studentů chápe princip státního plánování a daňový systém. Ovšem když hlavní logikou fungování soukromého školství je nabrat co nejvíce platících studentů a ty pak při studiu držet za každou cenu, stojí celá idea ŠVP na hliněných nohách, jež se časem, pokud nedojde k zásadní revizi rámcově vzdělávacího programu, zcela jistě zborstí.

2.1 Hodnocení studentů

V současném světě se těžko orientují zkušení dospělí, natož pak děti. Pelikán (2007, str. 51) uvádí, že puberta a adolescence jsou obdobím, kdy dochází k prohloubení vlivů nerovnoměrného rozvoje osobnosti: „Fyzický rozvoj naznačuje nejen jedinci samému, ale i jeho okolí, že dochází k dospívání, ale psychický a zejména sociální rozvoj osobnosti se rozvíjí pomaleji.“

Ve své učitelské praxi jsem měla příležitost si ověřit, jak jsou pubescenti a adolescenti hákliví na to, jak je ostatní hodnotí.

Pelikán (2007, str. 51) dále pokračuje: „Není proto jistě náhodou, že při hodnocení vyučujících, jak bylo zjištěno i našimi výzkumy, na předním místě oceňují jejich smysl pro sprá-

vedlnost. Žáci velmi bedlivě srovnávají to, jak učitelé hodnotí jejich spolužáky a konfrontují toto hodnocení s tím, jak jsou hodnoceni sami.“

S Pelikánovým názorem se naprosto shoduji. I já jsem se často neubránila subjektivnímu hodnocení žáka. Vyplatila se mi rada, kterou nám při konzultacích Didaktika ekonomických předmětů dala vyučující Alena Dofková. Ta zněla, abychom si při zkoušení žáka dělali poznámky, na co odpovídal dobře a na co špatně, abychom se jeho a pak celé třídy dříve, než nahlas vyřkneme hodnotící ortel, zeptali, na jakou známku se cení.

Překvapilo mě zjištění, že se pokaždé žáci cítili na lepší známku, než si ve skutečnosti zasloužili. Zvláštní bylo i hodnocení třídního kolektivu. Žáci kolektivně udělovali za naprosto nedostatečné výkony výborné známky.

Jako vyučující jsem proto často narážela na tvrdý odpor ze strany žáků, kteří byli nesoudní a nekritičtí a za velmi špatné výkony chtěli dobré známky. Nutno podotknout, že v jednom případě mého hodnocení písemné práce, které bylo dle názoru žáků velmi přísné, jsem se ocitla pod palbou velmi agresivních nadávek. Bylo mi to velmi nepříjemné a nevěděla jsem, jak na novou situaci reagovat.

2.2 Školní zdatnost

V souvislosti s prostředím ve škole se často hovoří o školní zdatnosti. Je to schopnost přizpůsobit se požadavkům školy i jednotlivým vyučujícím.

„Pověst, kterou si žák vytvoří na počátku studia, se s ním táhne často po celou školní docházku. Nejde ale zdaleka jen o pověst u učitelů, ale i o jeho status ve třídě. V. Hrabal ve svých šetřeních v Pedagogické laboratoři například zjistil velkou stabilitu sociálního statusu u jednotlivých žáků. Znamená to, že, statisticky vzato, je brán téměř bez výrazných změn i svými spolužáky,“ tvrdí Jiří Pelikán. (2007, str. 53)

Zajímavá může být zkušenost začínajícího kantora v maturitním ročníku bez předchozí konzultace se zkušenými kolegy. V ustálené a v hodnotícím měřítku vycizelované třídě soukromé obchodní akademie se snadno může dopouštět omylu jen z toho důvodu, že nezná sociální statusy žáků. Pak může „šlápnout vedle“ například tím, že nepřijatelné chování a nedostatečné studijní výsledky hodnotí jinak než jeho předchůdci, kteří již „znají poměry“, dokázali ne přivířit, ale zatlačit svá víčka tak silně, že se dotyčný žák „doškrábal“ do čtvrtého ročníku, i když intelektuálně měl s bídou na absolutorium učebního oboru. Tyto

„omyly“ z kantorovy strany bývají obvykle vykoupeny jeho vnitřním chaosem a nespokojeností se stavem věcí na soukromé obchodní akademii. V takovém případě by možná bylo užitečnější, kdyby ředitel školy novému nezkušenému učiteli dával první a druhé ročníky, jejichž školní zdatnost se teprve tvoří. Pelikán (2007, str. 53) zjistil, že podobná stabilita jako u žáků byla zjištěna i u tříd. „Pověst třídy, jakou si vytvořila při svém utváření (například na střední škole v první ročníku) se s ní táhla většinou až k maturitě.“

2.3 Vliv školy na sebereflexi žáka

Jaký význam má škola na vznik adekvátní sebereflexe – tedy takové sebereflexe, která se podle Jiřího Pelikána opírá o skutečnou znalost svých hranic a limitů. Sem patří například vnímání sebe ve srovnání s jinými, nervová stabilita, pocity kompetence a sebedůvěry, vědomí odpovědnosti za své jednání, ambice, tendence k dosažení maximálního výkonu, chuť se dál sebevzdělávat, atd.

„Záleží na pedagogickém umění učitelů, nakolik dokážou své žáky oslovit,“ píše Pelikán (2007, str. 57) a pokračuje: „Pokud se žáci působení školy uzavrou a plní povinnosti jen tak, aby školu dokončili, protože potřebují atest o jejím absolvování, zůstává vliv školy na utváření osobnosti minimální. Opět, podobně jako u rodiny, není ani tak důležitý skutečný vliv školy, respektive i třídy, ale jeho akceptace žákem.“

Mou oblíbenou knihou z oblasti pedagogiky stále zůstává bestseller Evana Huntera „*Džungle před tabulí*“, kterou Američan napsal v 50. letech minulého století a jíž tehdejší českoslovenští literární kritici hodnotili jako „vážnější pokus o literární zpracování sociální, pedagogicko-psychologické problematiky“. (Hunter, 1979, přebal knihy). Dokonce ji přirovnávali k tehdy populární Makarenkově Pedagogické poémě. Poměry na střední odborné škole v Bronxu, které autor tak barvitě vylíčil, mi často velmi připomínají situace, do kterých jsem se dostala jako začínající učitel - pedagogický optimista na soukromé obchodní akademii. Stejně jako hrdinové knihy i já jsem uvěřila „pohádce máje“, že nový majitel chce vybudovat ze školy prestižní výchovný ústav. A protože pan majitel byl majetný, hlásal, že nebude držet na škole neschopné žáky jen proto, že si zaplatili školné. Jaké bylo moje zděšení, když po dvou měsících zcela změnil svoje názory.

„Vždycky to stálo za starou belu, když si do ředitelského křesla sedl někdo nový. Hned vzápětí se začínalo s reformami. Nějaké to reformování už pamatovali. Už si zvykli na

nabité ředitele, kteří se hned první měsíc vystříleli z prachu a pak se uklidnili a nechali školu běžet ve starých kolejích,“ vypráví Hunter (1979, str. 93) a pokračuje: „Zkraje to byli vždycky náramně řízní hoši. Pak jim došlo, proti čemu vlastně jdou, že kydají hnůj proti přílivu.“

Na podobnou myšlenku mě upozorňovali zpočátku mí starší kolegové. V duchu „nesnaž se tu nic měnit“ dál pokračovali ve výuce, i když nová pravidla nového majitele zněla jasně: „Školu pořádně provětrat, aby v ní už nebylo zatuchlo, aby se žáci učili novým věcem a jinak“.

Vzpomínám si na maturitní okruhy z profilového předmětu Ekonomika, jejichž tvorbě jsem věnovala celý říjnový víkend. „Jak bys chtěla, aby vypadaly?“ zeptala jsem se své dcery, která se rovněž nachází v maturitním ročníku. „Abych věděla, co se mám učit,“ zněla její odpověď. Respektujíc přání své dcery, tvořila jsem pracně okruh za okruhem s navádějícími otázkami, které by bezpečně dovedly studenta k potřebným vědomostem a u maturity obstál. Namísto vděku jsem si od studentů vysloužila příval posměchu v duchu: Tak zaprvé, oni nechtěli okruhy, ale maturitní otázky. Ostatní kantoři jim je už dali. A za druhé, proč jich je 45, když jich má být jen 25. To jsem se asi úplně zbláznila. Cítila jsem se po jejich útoku podobně jako Hunterův hlavní hrdina Rick Dadier: „Byl tu, aby je něco naučil, a jelikož hlavní problém v odborných školách spočíval v tom, aby kantory bylo vůbec ve třídě slyšet, byl vděčen za ticho, které se kolem něho rozprostřelo.“ (Hunter, 1979, str. 101)

Opět mi nezbyvá než se zamyslet nad situací ve společnosti, která po čtyřicet let kritizovala „bezprizorní“, které nejsou produktem občanské války, ale produktem „svobodné“ společnosti, v níž probíhá trvalý boj všech proti všem. Jak tato společnost, která z pozice některých zažila dobré časy, se nepoučila ze západního školství a neučinila včas kroky k nápravě. Je skutečně nutné, abychom na vlastní kůži vyzkoušeli nejenom „divoký kapitalismus“, ale i „divoké školství“. Copak neexistuje žádná opora v zákoně, která by upravovala možná opatření k výchově „nevychovatelných“ jedinců? Je neuvěřitelné, co všechno musí snést vyučující na soukromé obchodní akademii od svých svěřenců jen proto, že vedení školy prosazuje liberální styl výchovy a individuální přístup ke každému z nich.

Pelikán (2007, str. 58) poukazuje na výzkumy, „které ukázaly, že akceptace školy a zejména učitelů je závislá především na několika proměnných:

- smysl pro spravedlnost u učitelů,
- odborná úroveň výuky,

- pověst školy na veřejnosti,
- akceptující a vnímavé prostředí pro žáky,
- schopnost variability stylu práce u vyučujících spočívající v tom, že učitelé jednají adekvátně rovinám pedagogického působení,
- schopnost školy a učitelů získat zájem o problémy, které škola ve výuce předkládá,
- prostředí, ve kterém má žák možnost seberealizace a není jen pasivním objektem.“

Na tomto místě je třeba si položit otázku: Jaká kritéria k akceptaci školy a zejména učitelů platí na soukromé obchodní akademii? Je to jen otázka výše školného a „něžný a chápavý přístup kantorů“?

2.4 Vyučovací styly

V současné době se na základních a středních školách uplatňují tři vyučovací styly učitelů: Exekutivní styl vyučování, facilitační vyučovací styl a liberální styl vyučování. Jako dítě jsem byla jak na základní, tak i na střední ekonomické škole svědkem autoritativního (exekutivního) působení vyučujícího na žáka. Proto mi liberální styl vyučování vedený převážně stejně starými i staršími vyučujícími s podobnými životními zkušenostmi bez praxe v liberálních zemích připadá trochu zvláštní.

„Liberální vyučovací styl má kořeny v liberálním vzdělávání, jehož cílem je především svobodně myslet, poznávat a rozumět, představovat si a tvořit, a tak plně využít intelektuální dědictví civilizovaného světa,“ tvrdí Gary D. Fenstermacher a Jonas F. Soltis (2008, str. 59), autoři knihy „*Vyučovací styly učitelů*“.

Ve své zajímavé publikaci citují harvardského filozofa Israela Schefflera (1976; cit. Fenstermacher a Soltis, 2008, str. 61), který vystihuje ideály liberálního vyučovacího stylu takto: „Cíle vzdělávání musí obsahovat formování způsobu uvažování a rozvoj charakteru, zvyšování standardů, rozvoj poznání a rozlišovacích schopností, podporu zvědavosti, povzbuzování k hledání dobrého vkusu a smyslu pro krásu, žízeň po nových myšlenkách a dosud neznámých vizích.“

Pro liberálně smýšlejícího vyučujícího je cílem vzdělávání zasvětit žáka do civilizovaného světa. Učivo je pro něj tedy způsob přípravy na vlastní život, když bude hledat práci nebo se podílet na správě věcí veřejných.

Fenstermacher a Soltis (2008, str. 75) liberální styl popisují takto: „Nevídí konflikt mezi zvládnutím vzdělávacího obsahu a zdravým rozvojem osobnosti. Liberální učitelé se zabývají znalostmi na vysoce odborné úrovni a modelovým vystupováním napomáhají formování myšlení, usuzování a morálního jednání žáků.“

Maje na paměti důraz vedení školy na liberální styl, kterým se soukromá obchodní akademie na veřejnosti profiluje, podněcovala jsem studenty v hodinách komunikace, které jsem učila ve třetích ročnících soukromé obchodní akademie (byly mi přidány, aby se splnil počet hodin do celého úvazku), k tvorbě vlastních řečnických vystoupení. Abych jim usnadnila první krok, nechala jsem každého, aby se představil a řekl pár vět o sobě. Na základě jejich sebehodnocení jsem vymyslela trochu kontroverzní náměty na veřejné vystoupení. Vybavila jsem je několika důležitými zásadami, jak postupovat při tvorbě proslovy před spolužáky. Zřejmě můj styl nakonec působil exekutivně, což vyvolalo u studentů odpor. Měli pocit, že jim něco nařizují, i když jsem jim slíbila, že příště si budou moci k řečnění vybrat vlastní téma. Byla jsem pak zklamaná, když se téměř každou hodinu, na které měli vystoupit konkrétní jedinci se svými proslovy, dotyční studenti nedostavili. Moje znechucení nad pseudoliberálním stylem praktikovaným v této škole, který dle mého soudu žáky dovedl až do stavu absolutní apatie a nezájmu o studium (jejich názor, že díky školnému mají maturitní vysvědčení již v kapse, dávali hlasitě najevo každou druhou hodinu), postupem času rostlo.

Když majitel školy zakoupil interaktivní tabuli, svítla mi naděje, že se něco změní. Jakou roli sehrála na soukromé obchodní akademii nová didaktická pomůcka, odhaluji v praktické části své bakalářské práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1 AKČNÍ VÝZKUM

Zjistit, jakou představu mají o využívání informačních technologií ve výuce jak žáci, tak vyučující, bylo předmětem mého kvalitativního a kvantitativní výzkumu. Jelikož se spíše přikláním ke kvalitativnímu výzkumu, zvolila jsem akční výzkum, kde obě metody představují dobrý kompromis.



Chtěla jsem potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, že chce-li škola uspět v silné konkurenci odborných středních škol v době, kdy je nedostatek studentů, musí ztraktivnit výuku interaktivním způsobem vyučování. Svým akčním výzkumem jsem chtěla podpořit snahu vedení školy, aby pedagogický sbor přistoupil k novým metodám vyučování.

1.1 Charakteristika zkoumaného souboru

Za cíl svého zkoumání jsem si vybrala jeden ze dvou třetích ročníků soukromé obchodní akademie, kde jsem jednou týdně učila v rámci předmětu „Společenský styk a sekretářské práce“ komunikační dovednosti. Informace o tom, že budu učit studenty komunikaci, mě potěšila, neboť komunikační dovednosti jsem nabyla ve své žurnalistické profesi. Věřila jsem proto, že hodiny budou příjemným zpestřením jak pro žáky, tak i pro mne. Než se pustím do charakteristiky zkoumaného třetího ročníku, zmíním se ještě o škole:

- Soukromá obchodní akademie vznikla v roce 1991.
- Až do roku 2007 ji vlastnil původní majitel.
- Nový majitel patří k velmi bohatým českým podnikatelům.
- Škola sídlí ve staré klasické budově, která není velká, je však umístěna na velmi atraktivním pozemku.

- Kromě denních studentů, navštěvují soukromou obchodní akademii ještě jedinci, kteří zde studují dálkově (tři roky) nebo nástavbu (dva roky).
- Školu většinou navštěvují děti z rodin, které jsou dobře existenčně zabezpečeny.
- Úroveň studijních předpokladů je u většiny žáků nízká, u nástaveb velmi nízká.
- Učitelé nemají u studentů denního studia a nástaveb autoritu.
- Drtivá většina žáků nedodrží školní řád (pozdní příchody, neplnění studijních povinností, špatné chování), jejich postihy jsou minimální.
- Počátkem školního roku 2008/2009 se dramaticky obměnila skladba učitelského sboru. Na školu nastoupili i nezkušení vyučující bez pedagogického vzdělání a praxe.
- Nový majitel na počátku školního roku 2008/2009 proklamoval, že chce vytvořit prestižní školu s dobrými vyučujícími, na kterou se budou hlásit jen dobří žáci. Od této myšlenky po dvou měsících z ekonomických důvodů ustoupil.
- Již po prvním měsíci vyučování byly na učitelích znát známky psychického vyčerpání.
- Z úst nově příchozích zkušených vyučujících se ozývalo: „Kdybychom jen tušili, jak to tu chodí, tak bychom sem vůbec nenastoupili. Udělali jsme velkou chybu, že jsme nešli učit na státní školu, kde je sice méně peněz, ale zato pořádek.“
- Majitel vyžaduje od vyučujících absolutní klientský přístup jak ke studentům, tak k rodičům.
- Na škole je bezdrátový internet, studenti k němu mohou být připojeni při všech hodinách.
- Majitel delegoval na učitele povinnost dělat nábor nových studentů v základních školách, přestože s tím většina kantorů nesouhlasila.
- V učitelském sboru v drtivé většině převládají ženy.
- Vztahy mezi učiteli jsou přátelské.

Vybraný třetí ročník měl zvláštní třídní klima a vyznačoval se těmito znaky:

- Studenti, kteří projevovali zájem o učení, byli terčem posměchu, proto jedna velmi nadaná studentka požádala o individuální studijní plán.
- Někteří studenti se zcela odmítali účastnit vyučování. Na hodinách sice byli fyzicky přítomni, protože při větším počtu zameškaných hodin by museli být přezkušováni, avšak neplnili své studijní povinnosti.

- Zhruba polovina žáků vlastnila svůj notebook, namísto zápisů z hodiny jej využívala ke hraní virtuálních her. Pokyny vyučujících zavřít počítač většinou nerespektovala.
- Studenti měli silnou potřebu vyjadřovat se k úrovni školy a kantorů.

1.2 Identifikace problémové otázky

Školní management byl na podzim roku 2008 zcela zahlcen tvorbou Školního vzdělávacího programu (ŠVP). V hektické době, kdy vyučující bez potřebných informací lopotně vytvářeli ŠVP pro své předměty, zařadilo vedení školy do programu svých poradních čtvrtků školení na využívání interaktivní tabule, kterou koupil majitel soukromé obchodní akademie. Přitom však zapomnělo zmínit důležitou věc. Proč majitel školy investuje do nákladných prostředků moderní výuky. Tím, že vedení školy neudalo jasně budoucí strategii školy, způsobilo v řadách pedagogického sboru zmatek. Učitelé se dostali pod obrovskou zátěž. Na jedné straně se snažili ve volných chvílích kvalitně zpracovat ŠVP, na druhou se připravovali do svých hodin, kde bojovali s neukázněnými studenty, kterým starý způsob výuky nevyhovoval. Nikdo nedokázal jasně říci, že nová cesta, kterou si v ŠVP škola určovala, bude v duchu interaktivní výuky. Přístup vedení k tvorbě ŠVP působil nekonceptně, spíše jako snaha splnit byrokratickou povinnost, kterou na ně klade celý školský systém.

Každý z učitelů měl již od začátku školního roku k dispozici notebook, kde si mohl nainstalovat program sloužící k interaktivní přípravě výuky. Nutno poznamenat, že pro konzervativní část pedagogického sboru byly inovace na škole velkou zátěží, neboť jejich vztah k informačním technologiím nebyl zrovna pozitivní. Letitý stereotyp v práci jim působil řadu potíží s přijetím nových metod v pedagogické činnosti. Například zavedení elektronické třídnice bylo pro řadu z nich nepřekonatelným problémem. Nakonec se počáteční úskalí s přechodem od papírové k elektronické třídnici podařilo s úspěchem zvládnout.

Kromě zvládnutí technických problémů je čekal ještě mnohem složitější úkol. Změnit způsob výuky. Řada zkušených pedagogů si již navykla psát na klasickou tabuli a vést frontální výklad učiva. Přimět je k něčemu novému nebylo snadné. Konzervativní učitelé argumentovali tím, že výsledky jejich práce byly školní inspekcí hodnoceny pozitivně.

Jenže ve chvíli, kdy majitel nechal instalovat po celé škole wi-fi připojení na internet a žáci jej mohli využívat i během výuky, došlo na škole k zásadnímu obratu v myšlení jak studentů, tak v části pedagogického sboru. Žáci začali nosit do školy vlastní notebooky a namísto do sešitů si začali zapisovat poznámky elektronicky. Připojení na internet začalo za první dva měsíce od začátku školního roku využívat asi pět procent a jejich počet strmě narůstal. Hlavně po Vánocích, kdy řada dětí dostala od rodičů pod stromeček notebook, se jejich počet ve třídách prudce zvýšil. Vyučující byli touto situací zaskočeni a začali tlačit na vedení, aby připojení na internet zablokovalo, neboť se v průběhu vyučovacích hodin musí namísto výuky věnovat neustálému napomínání neukázněných jedinců. Vedení školy tento požadavek odmítlo s tím, že využívání wi-fi připojení na internet je jeden z konkurenčních prvků, jak přilákat nové studenty do soukromé obchodní akademie.

1.3 Sběr dat

Nejlepším způsobem, jak získat od žáků třetího ročníku odpovídající informace, bylo zadání úkolu vypracovat příspěvek do veřejné diskuse na téma: „Škola třetího tisíciletí“. Předpokládala jsem, že studenti se písemnou formou lépe a upřímněji vyjádří k problému výuky ve škole, než kdyby se měli k této otázce vyjadřovat verbálně. Časem jsem vysledovala, že ve třetím ročníku denního studia na soukromé obchodní akademie je jakýkoliv hlasitý projev studenta, který se týká obsahu výuky a je na dobré úrovni, hodnocen posměšky jeho spolužáků. Bylo tedy velmi obtížné vyžadovat od studentů vystoupení na učitelem zadaná témata.

V průběhu školního roku jsem však zjistila, že žáci mají potřebu se vyjadřovat ke způsobu práce učitelů. Ve třídě také postupem času přibývalo aktivních uživatelů notebooku a internetu, takže představy o tom, jak by měla vypadat moderní výuka, mohly dostat konkrétní obrysy. Navíc znalosti žáků ohledně informačních technologií byly na velmi dobré úrovni, neboť v prvním a druhém ročníku získali v rámci odborného předmětu Informační technologie potřebné dovednosti.

Po informaci od vedení školy, že v jednom ze třetích ročníků bude nainstalována interaktivní tabule, jsem žákům při své hodině zadala úkol, který měli splnit za 20 minut: Jejich úkolem bylo vyjádřit svoji představu, jak si představují školu 3. tisíciletí. Jinými slovy,

jakou by chtěli mít školu, ve které by se cítili dobře. Ne všichni úkol splnili. Důvod? Prostě neměli náladu něco psát.

1.3.1 Analýza příspěvků žáků

Nepřekvapilo mě zjištění, že někteří žáci, kteří se v průběhu hodin nevyznačovali zrovna aktivním přístupem, plnili svůj úkol z určité pozice. K problému se vyjadřovali například tímto způsobem: „Vážení a milí, školu bych úplně zrušila, je to zbytečnost a člověk zabije půlku života jen studováním. V roce 3000 už se bude lidem implantovat do mozku čip se vzděláním dle výběru jedince.“ (příloha PI)

Podle názoru premiantky třídy by se ve všech předmětech mělo využívat her a různých praktických cvičení a ne, aby učitel jen vedl svůj monolog a jedna půlka třídy poslouchala muziku a druhá spala či si povídala. Žákyně písemně vyjádřila názor, že je přesvědčena o tom, že způsoby vyučování jsou v současné době hrozně nedostatečné a nevyhovující. „Změna je život a v učení je žádoucí,“ napsala. (příloha PIII)

Z řady písemných projevů studentů vyplynul požadavek, aby škola dokázala své žáky bavit. V té souvislosti mně napadlo, že trend konzumace zábavy se přenesl z volného času žáků i do oblasti jejich školních povinností. Změnit tento přístup jistě nebude snadné, pomyslela jsem si při čtení názoru jedné žákyně, která si školu plete s aquaparkem: „Kdyby to z prostorového hlediska bylo možné klidně by se v ní mohl nacházet např. bazén a výřivá vana.“ (příloha PIV). Ostatně názorů na téma zábavy ve škole bylo více: „Dále výuka by měla probíhat zábavnou formou aby se žák při učení také bavil.“ (příloha PII)

Vliv fantazy žánrů například autorů Terryho Pracheta nebo Andrzeje Sapkowskeho, obliba Harryho Pottera britské spisovatelky J. K. Rowlingové se projevil i v názorech studentů na školu nového milénia.

Cituji jednu ze žákyň: „Školu 3. tisíciletí bych si představovala jako velikou prosklenou kopuli o pěti patrech s eskalátory a nejrůznějšími moderními vymoženostmi. Přibyl by nám nový předmět: MAGIE, což by nás jistě bavilo.“ (příloha PV)

Jeden z velmi tichých a nesmělých žáků mě překvapil svým velmi racionálním úsudkem: „Moje představy o škole třetího tisíciletí jsou: zruší se jak styl učení, tak i školní věci, bude se učit podle moderních a důležitých věcí té doby, bude větší vliv v učení, kde žáci budou spíše potřebovat elektronické pomůcky jako například počítače.“ (příloha PVI)

Neoficiální mluvčí třídy, bystrý žák hodnotí školu třetího tisíciletí: „Myslím si, že škola ve 3. tisíciletí bude mnohem modernější než současný stav školství. Školy budou vybaveny moderním počítačovým vybavením a novými zařízeními.“ (příloha PVII)

Podobného názoru je i další žák: „Vyučovalo by se normálně v učebnách, ale všichni studenti by měli vlastní notebook, kde by si psali poznámky. Vyučovalo by se na dotykových tabulích.“ (příloha PVIII)

Žákyně sedící u okna si o škole třetího tisíciletí myslí: „Metody výuky se občas zdají zastaralé. Učitel by měl žáky zaujmout a ne je trestat poznámkami. Škola hrou je ta nejlepší škola. Navíc je doba, kdy modernizace je na tak velké úrovni, že prostředky pro pestřejší výuku jsou.“ (příloha PVIII)

Neklidný a věčně při hodinách rušící žák míní: „Můj názor je, že škola 3. tisíciletí bude věc spojená s elektronikou. Studenti si budou nosit vlastní počítače, kde budou mít elektronické učebnice, budou si zapisovat do nich poznámky. Učitelé taktéž budou vybaveni počítači. Místo tabule se bude promítat do prostoru a budou se používat speciální rukavice na tuto tabuli.“ (příloha PX)

1.3.2 Analýza názorů vyučujících

Společně s akčním výzkumem žáků jsem se zaměřila i na názory vyučujících. Učitelka odborných předmětů potvrdila, že zájem učitelů o využívání interaktivní tabule nebyl zpočátku příliš velký. Odrazovaly je i drobné technické problémy. Například jedna z učitelek se snažila tabuli využít při své hodině, ale nefungovalo dotykové pero na interaktivní tabuli, což ji odradilo od dalších pokusů a nový způsob výuky zcela vzdala.

Zato jiná učitelka si interaktivní tabuli nemohla vynachválit: „Když se studenty probírám větší účetní příklad, nikdy jej nestihnu dokončit během jedné hodiny. Na klasické tabuli se vše, co během hodiny uděláme, vzápětí smaže. A pak další hodinu jedeme nanovo. Interaktivní tabule pomáhá uchovat změny a postupy do příští hodiny, takže lze plynule navázat na předchozí práci, což velmi šetří vzácný čas. Manžel mi pomáhá se skenováním materiálů, ale výsledek je neuspokojující. Obrázky jsou šedé a těžko se dají přečíst. Uvítala bych, kdyby k tabuli byly i interaktivní texty na odborné předměty, se kterými bychom mohli my, učitelé, pracovat,“ dodala.

I jiní odborní učitelé upozorňují na náročnou přípravu hodiny, pokud se rozhodnou pro využití interaktivní tabule. Argument, že jednu přípravu mohou použít vícekrát, zpochybňují. „Zkousím využívat interaktivní tabuli při hodinách hospodářského zeměpisu. Zatím mi to moc nejde, tak ještě píši fixem na plastickou tabuli, která je umístěna hned za katedrou. Pochybuji o tom, že příští rok bych použil stejnou přípravu. Svět se vyvíjí a látku je třeba aktualizovat. Pravda je, že ve využívání informačních technologií nejsem tak zbláhý jako současná mládež,“ tvrdí vyučující hospodářského zeměpisu.

Zbylí pedagogové, kteří na soukromé odborné škole působí, na otázku, zda chtějí využívat interaktivní tabuli ve svých hodinách, odpověděli vyhýbavě. Spíše hovořili o tom, jaké starosti mají s tvorbou Školního vzdělávacího programu a proto na tyto „hlouposti“ zatím čas nemají.

1.4 Akční plán

Požadavky žáků na využívání informačních technologií ve výuce, možnosti a vybavenost školy v tomto směru jednoznačně poukazuje na fakt, že v této oblasti tkví slabina současného pedagogického sboru. Je proto třeba přijmout taková opatření, aby se pedagogický sbor rychle v otázkách užívání informačních technologií ve výuce zlepšil. Je nutné využít učeben, kde jsou k dispozici počítače a provést řadu školení pedagogických pracovníků hlavně v otázkách využívání prezentace svých příprav.

Tuto nově získanou kompetenci by mělo vedení školy umět „prodat“ ve svém Školském vzdělávacím programu. Znalost a hlavně kompetentnost učitelů jít s dobou v moderních metodách výuky by měla posunout školu v žebříčku konkurence odborných škol na přední místa. Škola by tak byla lépe hodnocena nejenom ze strany odborné veřejnosti, ale také ze strany studentů a jejich rodičů. Konkurenceschopnost soukromých škol, které nemají problém s financemi, spočívá právě ve schopnosti pedagogického sboru umět využívat všechny dostupné moderní prostředky ve vyučovacím procesu tak, aby se naplnila vize Jana Ámose Komenského „Škola hrou“.

2 CO AKČNÍ VÝZKUM UKÁZAL - VYHODNOCENÍ

Z výzkumu mezi žáky a učiteli jednoznačně vychází, že zatímco studenti měli v souvislosti s uvedením interaktivní tabule do provozu velká očekávání ve změně a stylu výuky, někteří učitelé tento krok ze strany vedení školy považují za další z překážek, kterou jim jejich zaměstnavatel přichystal, aniž by je na to včas připravil.

Pravda je, že souběžnost používání moderních prostředků informačních technologií a didaktických pomůcek a heroické zpracovávání Školního vzdělávacího programu bez jasné koncepce vedení, vedl spíše k útlumu chuti pedagogů něco ve svém stylu měnit. Stereotyp výuky, na který byli celá desetiletí zvyklí, je pro ně záchrannou kotvou v turbulentní době 21. století. Paradoxně se však učitelé dostali do situace, kdy jejich žáci, aniž by měli kompetenci ve zpracovávání a hodnocení závěrů, dokážou „jít s dobou“, zatímco jim v tomto směru ujíždí vlak. Pokud vedení školy nepodá pedagogům hlavně starší generace pomocnou ruku, může se stát, že i v oblasti školství dojde k razantnímu omlazování pedagogického sboru, což může být někdy na úkor kvality výchovných pracovníků.

2.1 Další nutné kroky

Pedagogický sbor se již nemůže spoléhat na to, že na všechny se jedna interaktivní tabule nedostane. Nebude to trvat dlouho a nový majitel bude dál investovat do dalších moderních pomůcek. Nyní záleží na tom, kolik nových žáků se mu přihlásí na soukromou obchodní akademii. Pokud jich z důvodů špatné pověsti školy bude málo, nezbude vedení školy nic jiného, než podniknout nepopulární opatření v podobě snížení stavu počtu pedagogických pracovníků.

Je naivní se domnívat, že se zelenou tabulí a křídou v ruce lze „doklepat až do důchodu“. Pokud vyučující kladou žákům na srdce, že současná doba od nich žádá maximální flexibilitu, měli by jít vlastním příkladem a udělat vše pro to, aby na trhu práce byli i oni flexibilní. Nečekat až na prvního září, jak vše dopadne a zda náhodou nepřijdou z důvodu malého zájmu ze strany žáků devátých tříd základní školy o místo, ale už nyní udělat vše pro to, aby se naučili s interaktivní tabulí pracovat.

Didaktická pomůcka není všespasitelná a je-li špatný pedagog, rozhodně ho nezachrání. Ale dobrému vyučujícímu může usnadnit práci a žákům zpestřit hodiny.

2.2 Shrnutí

Nedávno mi řekl Jaroslav Jeřábek, ředitel Výzkumného ústavu pedagogického v Praze, že to už nebude dlouho trvat a žáci budou znalosti čerpat z počítačů a e-learningového vedení vyučujících. Kamenná budovy školy, kam budou žáci i nadále pravidelně docházet, bude plnit funkci spíše výchovnou. Pochopila jsem jeho myšlenku tak, že společnost se neobejde bez zařízení, která budou pečovat o děti a mládež v době, kdy jejich rodiče budou mimo domov. Společnost se tak vyhne devastující kriminalitě, která by ji zachvátila, pokud by se po ulicích potulovaly bezprizorní děti. Trochu mě tato jeho myšlenka zaskočila. Bude to tedy znamenat, že skuteční učitelé budou zavřeni se svými notebooky doma a ve školách budou působit „dozorci“? S ohledem na výsledky svého akčního výzkumu si troufám tvrdit, že doba, o které mluvil ředitel Jeřábek, ještě dlouho nenastane.

ZÁVĚR

Na závěr své bakalářské práce si dovoluji šokující odhalení. Ze soukromé obchodní akademie jsem odešla na svoji žádost po třech a půl měsících působení. Krátká doba na to, aby se ze začínajícího pedagoga stal zkušený vyučující, ale dlouhá doba na to, abych pochopila, že na škole, kde je dovoleno šikanovat učitele, kde neexistují žádné mantinely, kde se liberálním vyučujícím stylem zastírá nemožnost vedení školy dostát svému slibu učinit z nechvalně proslulého ústavu, kde se maturuje za hubičku, prestižní školu, nechci učit.

Svůj krok, který mě stál nemálo probdělých nocí, jsem poté konzultovala se svými pedagogy na Fakultě humanitních studií UTB. Všichni, znepokojeni nad tím, co jsem jim vylíčila, se shodli v názoru, že si škola kope vlastní hrob, a radili mi, abych se do ní již nevracela. Přesto pocit, že za sebou zanechávám rozdělanou práci, byl pro mě velmi tíživý a bojovala jsem sama se sebou, abych se nevzdala svých ideálů stejně jako řada mých kolegů.

Co jsem za tu krátkou dobu svého pedagogického působení pochopila? Od odborníků jsem se dozvěděla, jaké nároky na nás klade tato doba, co obnáší tržní ekonomický systém, co je třeba v pedagogické práci změnit, jak se změnila populace dětí narozená po listopadu 1989, jak se změnil charakter rodin, ve kterých tyto děti vyrůstají.

V praxi jsem pocítila na vlastní kůži, jak to vypadá, když se vzdělání dostane do sevření nabídky a poptávky, zmrzačené dotační politikou státu. Jaký vzor mohli pro své žáky představovat kantoři, jímž se studenti vysmívali, že jejich plat je směšně nízký, kterým na hlavě přistávali papírové koule, vlaštovky, namazané chleby, křídly a mandarinky a spousta vulgarismů. Kdo za to nese vinu? Tato postmoderní doba, rodiče, vedení školy nebo celá společnost?

Vzpomínám si na třídní schůzky ve třídě, kde jsem byla třídní. Rodiče seděli schoulení v lavicích a bázlivě po mě pokukovali, co jim o jejich dětech řeknu. Ano, mohla jsem jim říci: „Vezměte si domů ty své ratolesti a přiveďte je teprve tehdy, až je naučíte slušnému chování“. Ale to možné nebylo, neboť oni byli klienti, bez jejichž školného bych já neměla výplatu. Je pravda, že v porovnání s tím, co běžně dostávají kantoři na státních školách, byla ta moje luxusní. Ale důstojnost si nelze koupit. Proto ani za dvojnásobek svého platu bych nemohla setrvávat na škole, kde se ke vzdělávání staví žáci tak odmítavě a učitelé k žákům tak podbízivě.

Když jsem odcházela z mého posledního novinářského působiště na místo středoškolské učitelky, mí kolegové kroutili hlavou nad mým profesním obratem. Poukazovali na případy napadených kantorů, které se čas od času objevují v médiích, a varovali mě před šikanou, která dnes na některých školách vládne. Jenom jsem se usmívala a nedbala na jejich slova. Ve skutečnosti je situace mnohem tristnější. Jenže společnost o ní mlčí. Odstupující ministr školství, Ondřej Liška, řekl koncem letošního dubna ve Výzkumném ústavu pedagogickém v Praze, kam jsem později nastoupila, že brutální fakta o tom, co se děje ve školství, musí veřejnost slyšet a politici na ně musí reagovat, jinak se systém školství zhroutí.

Neodpustím si poslední úryvek z mé milované knihy *Džungle před tabulí* (1979, str. 129), jenž nejlépe vystihuje rozpoložení, ve kterém se v poslední době nacházím.

„Co ti leží v hlavě, Joshi?“

„To, co nás učili ve škole. Pedagogika. Ty jejich kecy.“

„No jo, pedagogika,“ Rick čekal, co přijde dál. Ale Josh už o tomto tématu zřejmě řekl všechno, co považoval za nutné. „To jsou samý kecy,“ doplnil ho Rick. „Řeknou ti třeba, že máš difilní dítě zaměstnat, dát mu prát houbu na mazání tabule. Já bych měl k pedagogický vědě jednu otázku.“

„Jakou?“ zeptal se líně Josh.

„Co má člověk dělat, když má ve třídě difilních dětí pětatřicet? Tolik hub na mytí tabule v New Yorku není, aby se dostalo na všechny difilní děti.“

„A pak, co vlastně po nás chtějí, abychom vychovávali – pradleny hub na mytí tabule?“

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GARY, D. F., JONAS, F. S. *Vyučovací styly učitelů*. Praha: Portál 2008. ISBN 978-80-7367-471-7
- [2] HORKÁ, H., HRDLIČKOVÁ, A. *Výchova pro 21. století*. Brno: Paido 1998. ISBN 80-85931-540
- [3] *Hospodářské noviny*. *Economia*. Č. 4. Praha 2009. Ročník LII. ISSN 0862-9587
- [4] HUNTER, E. *Džungle před tabulí*. Praha: Omnia 1979. 73/605-22-8.5
- [5] *Informatorium*. Portál. Č. 4. Praha 2009. Ročník XVI. ISSN 1210-7506
- [6] MASARYK, T. G. *O škole a vzdělání*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1990. ISBN 80-04-25554-X
- [7] *Ona Dnes*. *MF DNES*. MAFRA. Č. 40. Praha 2008. Ročník 19. ISSN 0323-1941
- [8] PELIKÁN, J., *Hledání těžiště výchovy*. Praha: Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-1265-2
- [9] PELIKÁN, J., *Pomáhat být. Otevřené otázky teorie provázející výchovy*. Praha: Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-0345-2
- [10] SCHEFFLER, I. *Basic Mathematical Skills: Some Philosophical and Practical Remarks*. Teachers College Record. 1976.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PII: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PIII: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PIV: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PV: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PVI: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PVII: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PVIII: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PIX: Škola 3. tisíciletí očima studentů

Příloha PX: Škola 3. tisíciletí očima studentů

PŘÍLOHA P I: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

Škola 3. tisíciletí

ženi a milí,

škola bych úplně zrušila, je to přežitost a člověk se ne navije
příliš života jen studováním.

U nás 3 000 už se bude lidem implantovat do mozku čím se
lávine dle výběru jedince.

PŘÍLOHA P II: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

Škola 3000 - ● By měla být vybavena veškerým komfortem. Jež žák potřebuje. Měla by splňovat veškeré normy a měla by být taková aby se domi žák těšil. Dále výuka by měla probíhat zábavnou formou aby se žák při učení také bavil.

PŘÍLOHA P III: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ

žáci, učitelé,

m. se škola 3. tisíciletí by měla být něco nového, jiného
m. by neměli sedět v lavicích, aby neusínali, ale chodit na
re' přednášky a co nejvíce se učit PRAXÍ!

učitelé by rozhodně měli být zapojeni rodili' mluvci'
a VÍCE možností bydlení na nějakou dobu v zahraničí.
ikud je člověk v takové situaci, kdy se MUSÍ domluvit, tak
ne' jete učení mnohem rychleji.

chemie, fyzika apod. by měly být začleny do výuky pomocí
ukázek, videa, obrázky a tak dále.

e všech předmětech by se mělo využívat her
a různých praktických cvičení, a ne aby učitel jen
vedl svůj monolog a jedna půlka třídy poslouchá
muziku a druhá spala či si povídala.

tyším, že způsoby vyučování co jsou teď jsou hrozně
nedostatečné a nevyhovující.

žmaha je život, a v učení je žádoucí.

PŘÍLOHA P IV: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

Škola 3. tisíciletí by mohla být podobná té naší. Plus určitě část stanovení k odpočinkové a hrací potřebě žáka. Miním tímto např. stolní fotbalík, pohodlná sedáčka... atd...
Kdyby to z prostorového hlediska bylo možné klidně by se v ní mohl nacházet např. bazén + výšivá vana.

PŘÍLOHA P V: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

milí studenti,
chtěla bych alespoň trochu přiblížit, jak naše škola bude vypadat
a jak bude organizována ve 3. tisíciletí.

každého obléhá neustále chodem po schodech. Nakore, dolu a
každou půlminu, to samé.

Proto bych uvažovala eskalátory, které nám studentům, učitelům
a návštěvníkům umožní vyřadit se si pře tou,
když se dostáváme do dalšího patra.

Škola 3. tisíciletí bych si představovala jako velkou
prosklenou kopuli o pěti patrech s eskalátory, to je samozřejmě
a nejmodernější moderní vybavením.

Průběh by nám také nový předmět: MAGIE, což by u nás
všechny ještě bavilo. Ale jelikož jsme o realitě světa
ne představují o škole 3. tisíciletí ~~se~~ ~~určitě~~
neboť se nám.

PŘÍLOHA P VI: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

-
- Moje představy o škole 3000 leti:
 - Změní se jak styl učení, tak i školní věci, lavice, židle atd.
 - Bude se učet podle moderních a důležitých věcí té doby.
 - Bude větší vliv v učení, kde žáci budou spíše potřebovat elektronické pomůcky, jako např.: počítače a moderní věci té doby.

PŘÍLOHA P VII: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

TEMA: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ

MYSLÍM SI, ŽE ~~ŠKOLA~~ ŠKOLA V 3. TISÍCILETÍ BUDE JINAK MODERNĚŠÍ NEŽ SOUČASNÝ STAV ŠKOLSTVÍ, ŠKOLY BUDOU VYBAVENY MODERNÍM POČÍTAČOVÝM VYBAVENÍM A NOVÝMI ZARIŽENÍMI.

DOUFÁM, ŽE ~~ŠKOLA~~ V 3. TISÍCILETÍ SE BUDOU STUDENTI CHOVAT KULTIVOVANĚ A SLUŠNĚ A NE JAKO NĚKDY KDI SE VĚTŠINA STUDENTŮ CHOVÁ NEVYHODNĚ.

PŘÍLOHA P VIII: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

DOBRY DEN

POKUD BY SE SEDALO O TĚMTO ŠKOLÁM Z TŘICÁTÉHO STĚLETOU, BYCH VYSTOUPIL S TÍM, ŽE KAŽDÁ ČÁST MĚSTA BY MĚLA SVOU VLASTNÍ ŠKOLU. VSTUČOUALO BY SE NORMÁLNĚ V UČEBNÍCH, ALE VĚČNĚMÍ STUDENTI BY MĚLI VLASTNÍ VĚŠKOVÉ KDE BY SI MOHLI POZRAVĚT, VSTUČOUALO BY SE NA DOTYKOVÝCH TABULÍCH.

PŘÍLOHA P IX: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

Škola 3. tisíciletí

Škola jako celek, tvořená studenty a učiteli, je celkem fungující
záležitostí. Bohužel z pohledu žáka mi to nepřijde. Mnozí
užijí se mi občas zdají zastaralé. Učitel by měl žáky napínat
a ne je trestat poruškami. Spousta lidí naděje má žáky,
že učebnice, učebnice pozor, kvůli se při hodině. Co když je to
jenom tím, že se nedí, učitel vykládá opatrně monotónně
kláse učitele, který nemá žádné jiné zájmy než se zdá
učit. Škola dnes je ta nejlepší škola. Když je obla
kdy modernizace je na tak velké úrovni, že přestávají
pro pestřejší výuku jsou.

PŘÍLOHA P X: ŠKOLA 3. TISÍCILETÍ OČIMA STUDENTŮ

škola 3. tisíciletí

můj náznak je, že škola 3. tisíciletí bude více
spojená a elektronická. Studenti si budou moct
vlastně počítat, kde budou mít elektronické učebnice,
budou si zapisovat do nich poznámky. Učitelé
budou využívat výlovení počítačů. Místo tabule se
bude jenom promítat do prostoru a budou se používat
speciální rukovíce na tuto tabuli. A to je asi můj
náznak na školu 3. tisíciletí.